

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ 12009-538/29.04.2015

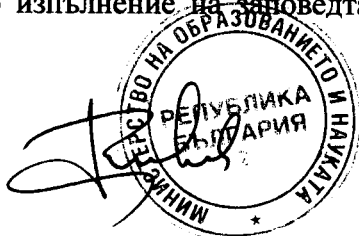
На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование, при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет **предприемачество** за XI клас по професия код **214010 „Дизайнер“**, специалност код **2140112 „Рекламна графика“** от професионално направление код **214 „Дизайн“**.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2015/2016 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Ваня Кастрева – заместник-министър.

ПРОФ. ТОДОР ТАНЕВ

Министър на образованието и науката

Зам.-министър:	<i>Ваня Кастрева</i>
Заповед №:	<i>12009-1296/22.08.2014</i>

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за задължителна професионална подготовка

по

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

за XI клас

Утвърдена със Заповед № РД 09-538/29.04 2015 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 214 „ДИЗАЙН“

ПРОФЕСИЯ:

код 214010 „ДИЗАЙНЕР“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2140112 „РЕКЛАМНА ГРАФИКА“

София, 2015 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма е предназначена за професията „Дизайнер“, специалност „Рекламна графика“ от професионално направление „Дизайн“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното обучение и образование, за която по учебния план се изучава учебният предмет **предприемачество**.

Съдържанието на учебния предмет създава възможности за усвояване на основополагащи познания и отчасти умения по започването на нов бизнес и успешното управление на малки, средни и големи фирми. Логиката на съдържанието на учебния предмет позволява първоначално усвояването на знания и умения в областта на предприемачеството и стартирането на нов бизнес (изготвяне на бизнес план). След това се преминава към управлението на вече действаща фирма, като се вземат предвид нейните особености: размер, вид на бизнеса и т.н.

В учебния предмет се преплитат знания от различни направления (техника, маркетинг, информационни технологии, финанси), чието съчетаване с материали от настоящия учебен предмет трябва да се осъществи конкретно при преподаването му. Практическата ориентация на учебния предмет изисква използването на практически примери и технически средства за представяне на учебния материал.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основната цел на обучението по учебния предмет е учениците да получат основни познания и умения в предприемаческата дейност – най-вече при изготвянето на бизнес план за стартиране на бизнес и ефективно управление на вече действащи фирми от различен размер и вид бизнес.

Постигането на основната цел се реализира чрез няколко подцели (задачи):

- придобиване на знания за предприемаческия процес и поведението на предприемача;
- придобиване на знания за малките и средните предприятия и задачите, решавани от тях;
- придобиване на знания и умения за подготовката на бизнес план за започване на нов бизнес;
- придобиване на знания за ролята и основните характеристики на съвременния мениджмънт;
- придобиване на знания за основните функции на управление, съставлящи управленския процес;
- придобиване на знания за характерните моменти в управлението на МСФ;
- изграждане на умения за работа с практически примери и обобщение на знания от различни литературни източници.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

XI клас

I срок 18 учебни седмици x 2 учебни часа =	36 учебни часа
II срок 18 учебни седмици x 1 учебен час =	18 учебни часа

Всичко:

54 учебни часа

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Таблица 1 - XI КЛАС

№	РАЗДЕЛИ	ОБЩО ЧАСОВЕ	НОВИ ЗНАНИЯ	УПРАЖ - НЕНИЯ И ПРЕГОВОР
I.	Предприемачество	27	19	8
1.	Раздел I. Основи на предприемаческата дейност.	7	5	2
2.	Раздел II. Основи на дребния бизнес: изграждане и развитие на малки и средни предприятия.	10	7	3
3.	Раздел III. Стартиране на нов бизнес (разработване на бизнес план).	10	7	3
II.	Мениджмънт	27	17	10
1.	Раздел I. Основни характеристики, развитие и външна среда на мениджмънта.	6	3	3
2.	Раздел II. Планиране.	5	3	2
3.	Раздел III. Организиране.	5	3	2
4.	Раздел IV. Ръководство.	5	4	1
5.	Раздел V. Контрол.	3	3	1
6.	Раздел VI. Специфични характеристики на управлението на малки и средни предприятия.	3	2	1
	Всичко:	54	36	18

Част I. Предприемачество

Раздел I. Основи на предприемаческата дейност.

Тема 1. Предприемачеството: същност, роля, характеристика, кратък исторически преглед.

Тема 2. Предприемаческият процес: елементи и влияещи фактори.

Тема 3. Фигурата на предприемача. Основни типове предприемач.

Тема 4. Българският предприемач: роля, характеристики и поведение.

Тема 5. Процесите на глобализация, развитието на икономиката, на знанието и присъединяването към Европейския съюз и влиянието им върху българските предприемачи и мениджъри.

Раздел II. Основи на дребния бизнес (ДБ): изграждане и развитие на малки и средни предприятия (МСП).

Тема 1. МСП – основа на съвременната икономика. ДБ в различните географски, социални и икономически условия.

Тема 2. Класификация на МСП: необходимост и значение. Качествени и количествени класификации на МСП.

Тема 3. Развитие на МСП в България (до 1989 г. и след 1989 г.).

Тема 4. Задачи, решавани с помощта на МСП.

Тема 5. Институционална подкрепа за МСП.

Тема 6. Финансиране и кредитиране на МСП.

Тема 7. Данъчна политика по отношение на МСП.

Раздел III. Стартиране на нов бизнес.

Тема 1. Анализ на външната среда на бизнеса (проблеми и възможности за стартиране на МСП).

Тема 2. Бизнес план: схема и обвързване на отделните фази.

Тема 3. Откриване и оценка на бизнес идеята. Цели и обхват на бизнес плана.

Тема 4. Проучване на пазара. Оценка на методите за проучване на пазара. Специфични методи, използвани в българските условия.

Тема 5. Технологично, организационно и производствено осигуряване.

Тема 6. Изграждане на система за управление.

Тема 7. Финансови разчети (разчети за икономическата пригодност).

Част II. Мениджмънт.

Раздел I. Основни характеристики, развитие и външна среда на мениджмънта.

Тема 1. Природата на мениджмънта: роля и основни характеристики.

Тема 2. Историческо развитие на мениджмънта: от древността до наши дни. Школи в мениджмънта: сравнителен анализ. Мениджмънт на прехода в страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ) и България.

Тема 3. Външната (бизнес) среда на мениджмънта, елементи на средата, влияещи фактори.

Раздел II. Планиране.

Тема 1. Бизнес планиране: видове, поставяне на цели, изпълнение. Процесът на бизнес планирането.

Тема 2. Стратегическо управление: процеси (фази) и обвързката им. Изграждане на фирмена стратегия и нейното изпълнение.

Тема 3. Функционални и бизнес стратегии. Съчетаване с фирмената стратегия.

Раздел III. Организиране.

Тема 1. Организирането като функция и структура. Вертикална и хоризонтална координация на дейностите.

Тема 2. Организационни структури на управление (ОСУ). Традиционни ОСУ. Иновационни ОСУ. Пазарни (продуктово ориентирани) ОСУ.

Тема 3. Управление на организационната промяна. Характеристики. Видове. Планиране на промяната и нейната реализация. Преодоляване на съпротивата срещу промяната.

Раздел IV. Ръководство.

Тема 1. Особенности на функцията "Ръководство". Стиллове на ръководство. Лидерство – същност и типове.

Тема 2. Мотивация (схващания за мотивацията). Изкуството да мотивираш. Мотивацията в условията на българските фирми.

Тема 3. Координация (видове, стиллове).

Тема 4. Управление на човешките ресурси (подбор, оценка, квалификация, придвижване).

Раздел V. Контрол.

Тема 1. Функцията на контрола. Основни характеристики: видове контрол и стил на контрол. Методи и техники за контрол.

Тема 2. Системи за контрол в мениджмънта. Контрол по процеси и контрол по резултати.

Раздел VI. Специфични характеристики на управлението на МСП.

Тема 1. Сравнителен анализ на управлението.

Тема 2. Управление на МСП по ключови направления.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на обучението ученикът трябва:

- да знае:
  - същността на предприемачеството и съдържанието на предприемаческия процес;
  - ролята и задачите, които МСП решават;
  - същността на съвременния мениджмънт, неговата роля и задачи;
  - основните функции на управление като съставни елементи на управленския процес;
  - особеностите на управлението на МСП;
- да може да:
  - анализира идеи за нов бизнес и да откроява печелившата идея;
  - изготви основните раздели на бизнес плана;
  - анализира практически примери за (не) успешното управление на фирма;
  - откроява различията в изискванията към управлението на големите фирми, МСФ и съответните им управленски методи.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Тодоров, К. Предприемачество и мениджмънт. София, изд. Мартилен, 2004 г.
2. 25 казуса за предприемачи и мениджъри от практиката, НЕКСТ. С., 1997 г.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Красимира Игнатова – СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Пловдив
Мария Грозева – СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Пловдив